

Концептуальні положення забезпечення фінансової безпеки окремих фінансових систем мають бути «вбудовані» в регуляторно-наглядові механізми.

Список використаних джерел:

1. Науменкова, С.В. *Поняття системного ризику та підходи до визначення системно значущих банків [Текст] / Науменкова С.В., В.І. Міценко // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. Проблеми інтеграції України у світовий фінансовий простір, 2014.-Вип. 1 (105), С. 186-195/*

2. *Systemic Risk (Clare Distinguished Lecture in Economics and Public Policy by Jean-Claude Trichet, President of the ECB). - Clare College, University of Cambridge, 10 December 2009 Access mode : www.ecb.int/press/key/date/2009/html/sp091210_1.en.html. – Title from the screen.*

3. *Regulating Systemic Risk Remarks by Daniel K. Tarullo Member Board of Governors of the Federal Reserve System at the 2011 Credit Markets Symposium Charlotte, N.C., 31 March 2011 Access mode : <https://www.federalreserve.gov/newsevents/speech/files/tarullo20110331a.pdf>. – Title from the screen.*

Шевченко В.В. студентка,

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Дудченко Н.В., к.е.н., доцент

Черкаський державний технологічний університет

ПІДРОБКА ПЛАТІЖНИХ КАРТОК ТА БАНКОМАТНЕ ШАХРАЙСТВО

Кримінальні правопорушення, які вчинюються у банківській сфері, набули сьогодні значного поширення та стали суттєвою небезпекою для суспільства та держави в цілому. Аналіз шахрайства в електронній комерції (CyberSource 2016 UK eCommerce Fraud Report) показав, що найвищий рівень фрода представляє Clean Fraud (чисте шахрайство) та Account Takeover (злом аккаунта), де шахраї, маючи у своєму розпорядженні всю необхідну інформацію, яка дозволяє їм переконливо видавати себе за справжніх клієнтів. До тих пір, поки учасники ринку не зможуть з упевненістю відрізнити шахраїв від справжніх клієнтів, буде важко мінімізувати втрати від шахрайства [1].

Платіжні картки на сучасному етапі життя є не лише засобом для отримання заробітної плати, стипендії, пенсії або інших зарахувань, але й ефективним та зручним інструментом для повноцінного банківського обслуговування. За допомогою використання платіжних банківських карток ми маємо змогу:

- зменшити обсяги використання готівки;
- додатково захистити свої грошові кошти (при втраті картки грошові кошти блокуються та залишаються на рахунку держателя картки);
- проводити операції не тільки в національній, але в іноземній валюті (мультивалютні картки);
- проводити розрахунки цілодобово та в різних країнах світу.

Ринок платіжних карток зростає в Україні досить швидкими темпами (понад 20% на рік). Так, за інформацією Національного банку України станом на 1 січня 2017 року в Україні перебуває в обігу 57,6млн. платіжних карток, з яких 32,3 млн. карток є активними. При цьому, сума операцій, проведених з

використанням платіжних карток, за 9 місяців 2016 року є більшою ніж за весь 2015 рік.

Значні обсяги фінансових операцій з використанням платіжних карток є основним чинником, який привертає до цієї сфери особливу увагу злочинців. З метою заволодіння коштами держателів платіжних карток злочинці вигадують найрізноманітніші способи.

Таблиця 1

Загальні дані про кількість клієнтів, платіжних карток та платіжних пристроїв

Дані за станом на:	Банки-члени карткових платіжних систем (шт.)	Держателі платіжних карток (тис. осіб)	Платіжні картки (в обігу)* (тис. шт.)	Платіжні картки (активні) (тис. шт.)**	Банкомати (шт.)	Термінали (шт.)			Підприємства торгівлі та сфери послуг (одиниць)
						загальна	торговельні	банківські	
01.01.2002	58	3 214	н.д***	3 630	1 830	14 593	н.д	н.д	н.д***
01.01.2003	77	5 696	н.д***	6 150	2 618	21 714	н.д	н.д	н.д***
01.01.2004	87	10 525	н.д***	11 529	5 027	26 433	16 837	9 596	н.д***
01.01.2005	93	15 735	н.д***	17 080	8 104	33 411	21 594	11 817	н.д***
01.01.2006	101	21 831	н.д***	24 780	11 325	42 361	28 366	13 995	н.д***
01.01.2007	111	29 414	н.д***	32 474	14 718	62 045	43 536	18 509	н.д***
01.01.2008	127	35 723	н.д***	41 162	20 931	94 317	67 233	27 084	н.д***
01.01.2009	139	37 232	45 346	38 576	27 965	116 748	85 260	31 488	н.д***
01.01.2010	146	39 395	44 469	29 104	28 938	103 063	74 510	28 553	н.д***
01.01.2011	141	39 942	46 375	29 405	30 163	108 140	80 544	27 596	57 753
01.01.2012	142	35 179	57 893	34 850	32 997	123 540	94 741	28 799	79 340
01.01.2013	142	44 339	69 826	33 106	36 152	162 724	133 964	28 760	117 789
01.01.2014	143	49 719	69 726	35 622	40 350	221 222	192 331	28 891	122 303
01.01.2015	128	51 649	70 551	33 042	36 596	203 810	178 875	24 935	123 505
01.01.2016	98	43 058	59 307	30 838	33 334	194 478	174 293	20 185	131 264
01.04.2016	101	42 347	58 211	30 710	33 552	202 552	181 638	20 914	124 822
01.07.2016	92	41 345	57 493	30 876	33 628	198 381	179 504	18 877	128 062
01.10.2016	90	41 046	56 454	31 141	33 467	207 279	188 435	18 844	139 067
01.01.2017	87	41 746	57 633	32 389	33 783	219 241	199 796	19 445	145 938
* зазначається загальна кількість емітованих банком платіжних карток, термін дії яких не закінчився.									
** зазначається загальна кількість емітованих банком платіжних карток, за якими була здійснена хоча б одна видаткова операція за останні три місяці (до 01.04.2012 року - за останні дванадцять місяців).									
*** немає даних									

З метою запобігання можливим фінансовим збиткам та мінімізації ризику фішингу необхідно дотримуватись таких правил [4]:

- ніколи не розголошуйте ПІН-код стороннім особам, у тому числі родичам, знайомим, працівникам банку, касирам та особам, які намагаються допомогти вам при використанні платіжної картки;

- за наявності підозр, що до картки отримали доступ треті особи, у випадку втрати або навіть підозри на втрату/крадіжку відразу ж блокуйте картку та звертайтеся до свого банку для її перевипуску;

- встановлюйте обмеження на кількість і суми операцій на день/тиждень/місяць в обсязі звичайних необхідних поточних витрат за відповідний період;

- не відповідайте на електронні листи, в яких від імені банку пропонується надати персональні дані. Не слід відкривати сторінки в мережі Інтернет (сайти/портали), зазначені в таких листах (включаючи офіційну сторінку банку в мережі Інтернет), оскільки це можуть бути сторінки-двійники, за допомогою яких можуть здійснюватися незаконні дії або сумнівні операції з використанням даних вашої платіжної картки;

- здійснюйте трансакції в мережі Інтернет тільки через сайти з максимальним рівнем захисту персональної інформації PCI DSS та захищені з'єднання через HTTPS;

- з метою інформаційної взаємодії з банком-емітентом використовуйте лише реквізити засобів зв'язку (мобільних, стаціонарних телефонів, факсів, інтерактивних сторінок у мережі Інтернет (сайтів/порталів), звичайної та електронної пошти тощо), зазначені в документах, отриманих безпосередньо від банку-емітента;

- звертайте увагу на наявність підозрілих пристроїв на банкоматах, повідомляйте про це за вказаними на банкоматі телефонами і утримуйтеся від користування такими банкоматами;

- оформлюйте окрему картку для здійснення інтернет-покупок, поповнюйте її виключно перед покупкою на суму її вартості;

- підключайтесь до послуги SMS-інформування про проведені за допомогою картки операції.

Отже, як висновок можна сказати, що на сьогоднішній день в Україні склалася не найкраща ситуація з банківською сферою, а точніше з чесністю та добросовісністю людей, які бажають нажити свої статки незаконними методами. Тож потрібно завжди бути уважними, та роздумувати над своїми діями, і пильнувати за діями інших людей-користувачів банків.

Список використаних джерел:

1. Аналитики рассказали о самых популярных способах мошенничества в электронной коммерции [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://informer.news/analytyky-rasskazaly-o-samyih-populyarnyih-sposobah-moshennychestva-v-elektronnoj-kommertsyy/>.

2. Офіційне інтернет-представництво НБУ [Інтернет ресурс].- Режим доступу: <https://www.bank.gov.ua/control/uk/index>

3. Офіційний сайт Ощадбанку [Інтернет ресурс].- Режим доступу : <https://www.oschadbank.ua/ua/press-service/news/2087925/>